

«ΤΑΦΟΣ ΚΑΙ ΝΕΚΡΩΣΙΣ ΟΥΚ ΕΚΡΑΤΗΣΕΝ,
ΑΛΛ' ΩΣ ΖΩΗΣ ΜΗΤΕΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΜΕΤΕΣΤΗΣΕΝ
Ο ΜΗΤΡΑΝ ΟΙΚΗΣΑΣ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΝ»

ΟΜΙΛΙΑ

Τοῦ πρωτ/ρου Λάμπρου Χ. Τσιάρα (03/08/25).

Ἀγαπητοὶ ἀναγνώστες.

Ἡ εἴσοδος μας, σὺν Θεῷ, στὴν εὐλογημένη περίοδο τοῦ Δεκαπενταγούστου ἀποτελεῖ μιά καλή εὐκαιρία νά ἀναφερθοῦμε σὸ περιεχόμενο τῆς πάνσεπτης ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως καί τῆς εἰς οὐρανούς Μεταστάσεως τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας.

Μιά γυναίκα, λοιπόν, στὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου, μέ τὴν παρακοή της στὸν Θεό, ἔριξε τὸ γένος μας στὸν θάνατο. Μιά ἄλλη γυναίκα, τώρα, ἀξιῶνεται νά γίνῃ «μήτηρ τῆς ζωῆς» τουτέστι μητέρα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καί «γέφυρα μετὰ γουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν».

Καθὼς ὁ τίτλος μαρτυρεῖ, ἡ παναγία καί ἀειπάρθενος κόρη, πού γεννήθηκε θαυματουργικά ἀπὸ ἄτεκνους καί ὑπερήλικες γονεῖς, καί πού ἀξιῶθηκε νά γεννήσῃ τὸν Υἱὸν καί Λόγον τοῦ Θεοῦ ἀδιαφθόρως, σήκωσε λοιπόν καί αὐτὴ τίς συνέπειες τῆς παρακοῆς τῶν πρωτοπλάστων: ἐκπλήρωσε καί αὐτὴ τὸ κοινόν χρέος· ἀπέθανε δηλ. καί ἐτάφη. Ὅμως, καθὼς ψάλλει ὁ ὕμνωδός καί ἀγάλλεται ἡ Ἐκκλησία, «τάφος καί νέκρωσις οὐκ ἐκράτησεν, ἀλλ' ὡς ζωῆς μητέρα πρὸς τὴν ζωὴν μετέστησεν ὁ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον» (Κοντάκιο τῆς ἑορτῆς).

Τὰ περὶ τῆς Μαρίας ὡς παρθένου μητρὸς τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, μᾶς εἶναι γνωστὰ ἀπὸ τίς ὑπάρχουσες στὴν Καινὴ Διαθήκη μαρτυρίες. Ὡστόσο, πέραν τῶν μαρτυριῶν αὐτῶν, ἡ εἰκόνα τῆς Θεομήτορος συμπληρῶνεται καί μέ ἄλλες ἀκόμα πληροφορίες, προερχόμενες ἀπὸ τὴν ζῶσα προφορική παράδοση τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἀκόμη δέ καί ἀπὸ τὰ “ἀπόκρυφα” λεγόμενα βιβλία, ὅπως π.χ. τὸ «πρωτευαγγέλιο τοῦ Ἰακώβου», τὸ ὁποῖο, βεβαίως, οὔτε εὐαγγέλιο εἶναι, οὔτε ἀπὸ ἀπόστολο Ἰάκωβο ἐγράφη, ἀφοῦ πρόκειται γιὰ κείμενο πού

ἐμφανίσθηκε στά μισά τοῦ δευτέρου αἰῶνα. Τέλος πάντων, ἡ Ἐκκλησία, βασιζόμενη κυρίως στήν ἀπ' ἀρχῆς παραδοθεῖσα ὑγιαίνουσα διδασκαλία, ἀξιοποίησε στή ζωή καί στή λατρεία της ἀρκετά στοιχεῖα κι ἀπό τά ἀπόκρυφα συγγράμματα. Ὡστόσο, ἀπέρριψε ὅσα μυθώδη ἢ ἀφελῆ καί παιδαριώδη περιέχονταν σέ αὐτά, καί ἀπέβλεπαν στόν ἐντυπωσιασμό τῶν πιστῶν μέ ἀχρειαστες - ἐνίοτε καί ἐπικίνδυνες - ὑπερβολές...

Ἐπάρχει στήν ἀρχαία παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μιά ἐξαιρετικά σοφῆ καί πειστική ἀρχή - κριτήριον - , σχετικῶς μέ τό τί κρατοῦμε καί τί ἀπορρίπτουμε στήν Ἐκκλησία ὡς παράδοση, ἡ ἐξῆς: Γίνεται ἀποδεκτό «ὁ, τι πάντοτε, πανταχοῦ καί ὑπό πάντων ἐπιστεύθη». Κρατοῦμε δηλ. ὁ, τι ἀπ' ὅλους πιστεύεται ὡς κοινή πίστη καί λατρεία καί παράδοση, καί βιώνεται ἀπ' ἀρχῆς στήν καθολική ἐκκλησιαστική συνείδηση. Τό κριτήριον αὐτό ἴσχυσε καί στήν θέσπιση ἐορτῶν, ὅπως τῆς Γεννήσεως, τῶν Εἰσοδίων καί τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, πού καθιερώθηκαν μέ βάση τίς ὑπάρχουσες στά "ἀπόκρυφα" συγγράμματα πληροφορίες. Τό ὅτι το πλήρωμα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἀποδέχτηκε ὁμοθυμῶς τά στοιχεῖα αὐτά, εἶναι -ἐτοῦτο- ἕνα σοβαρό κριτήριον ὑπέρ τῆς ἀλήθειας.

Ἀφήνουμε τώρα τήν ἀναφορά στήν ἐξόδια πομπή, μέ τούς ἀγγέλους τοῦ οὐρανοῦ νά παίρνουν μέρος, τούς μαθητές καί ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ νά ἔρχονται ἀπό τά πέρατα τῆς γῆς, «ὑπό νεφῶν μεταρσίως αἰρόμενοι», τά πλήθη τοῦ λαοῦ νά συρρέουν, τά σημεῖα πού ἐγίναν σέ πιστούς καί ἀπίστους κατά τήν νεκρώσιμη ἐκείνη τελετή, καί τόν ἐνταφιασμό τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· γιατί ἐκεῖνο πού μᾶς ἐνδιαφέρει νά τονίσουμε ἐδῶ εἶναι α) ὅτι ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ἀπέθανε καί ἐτάφη, καί β) ὅτι μετά ταῦτα, μετέστη στούς οὐρανοῦς, γιά νά ἔναι μέ τόν Υἱό της ἀχώριστη «εἰς τό παντελές».

Ἡ διδασκαλία αὐτή, ἀγαπητοί ἀναγνώστες, περί τῆς Κοιμήσεως καί τῆς μεταστάσεως τῆς Θεοτόκου, ἀποτελεῖ τήν καθολική πίστη τῶν ὀρθοδόξων Πατέρων, καί, κατ' ἐπέκταση, τήν πίστη τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Διά τοῦ λόγου τό ἀσφαλές, παραθέτουμε στή συνέχεια σύντομες μαρτυρίες τριῶν ἐκ τῶν κορυφαίων πατέρων καί θεολόγων τῆς Ἐκκλησίας μας:

α) ὁ ἱερός Νικ. Καβάσιλας, στόν λόγο του «Εἰς τήν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου», γράφει: «Ἐπρεπε ἡ πανάγια ἐκείνη ψυχή νά χωρισθεῖ ἀπό τό πανάγιο σῶμα. Καί χωρίζεται βέβαια, καί ἐνώνεται μέ τήν ψυχή τοῦ Υἱοῦ

της... Καί τό σῶμα, ἀφοῦ ἔμεινε γιά λίγο στή γῆ,(στόν τάφο), ἀναχώρησε κι αὐτό μαζί μέ τήν ψυχή. Γιατί ἔπρεπε νά περάσει ἀπό όλους τούς δρόμους, ἀπό τούς ὁποίους πέρασε ὁ Σωτήρας, νά λάμψει καί στούς ζωντανούς καί στούς νεκρούς· νά ἀγιάσει διά μέσου ὅλων τήν ἀνθρώπινη φύση καί νά λάβει-ἀμέσως μετά- τόν τόπο πού τῆς ἀρμόζει. Ἔτσι ὁ τάφος φιλοξένησε γιά λίγο (τρεῖς ἡμέρες) τό πανάγιο σῶμα της· τό παρέλαβε ἔπειτα ὁ οὐρανός... Ξαναδόθηκε ἔτσι ὁ θρόνος(=ἡ Θεοτόκος) στόν Βασιλέα (=Χριστό),... ἡ μητέρα στόν Υἱό, ἄξια καθ' ὅλα ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους».

β) Ὁ ἅγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τό αὐτό λέγει: «Διά τοῦτο τό γεννήσαν εἰκότως σῶμα(τῆς Παναγίας) συνδοξάζεται τῷ γεννήματι (μέ τόν Υἱό της) δόξη θεοπρεπεῖ καί συνανίσταται». Κι ὅταν φθάνει στίς λεπτομέρειες περιγράφει τό πῶς: «ὅπως στόν τάφο τοῦ Χριστοῦ», λέγει, «ἔτσι καί στόν τάφο τῆς Παρθένου, οἱ μαθητές δέν βρῆκαν παρά μόνο “τάς σινδόνας καί τά ἐντάφια”» (Λόγος εἰς τήν Κοίμησιν).

γ) Ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός στίς τρεῖς ὁμιλίες του «εἰς τήν Κοίμησιν» εἶναι ιδιαίτερα σαφής. Ρωτάει π.χ. στή β' ὁμιλία του, ἀπευθυνόμενος πρὸς τόν τάφο τῆς Παναγίας, σάν σέ πρόσωπο: «Σύ δέ, ὦ τάφων ἱερῶν ἱερώτατε, μετά τόν ζωαρχικόν τοῦ Δεσπότου τάφον..., πού ἡ ζωοτόκος πηγὴ; Πού τό πολυπόθητον σῶμα τῆς Θεοτόκου καί πολυέραστον;». Καί ὁ τάφος ἀπαντᾷ: «τί ζητεῖτε ἐν τάφῳ τήν πρὸς τά οὐράνια μετεωρισθεῖσαν σκηνώματα;... Οὐ μοι δύναμις τοῖς θείοις ἀντιτείνειν κελεύσμασι. Τάς σινδόνας καταλιπόν τό σῶμα τό ἱερόν τε καί ἅγιον... ἀνάρπαστον οἰχεται, δορυφορούντων Ἀγγέλων καί Ἀρχαγγέλων καί πασῶν τῶν οὐρανίων δυνάμεων» (Β' ὁμιλία).

Πόσο μακριά, ἀγαπητοί ἀναγνώστες, ἀπό τις ἀλήθειες αὐτές βρίσκονται οἱ νεώτερες αἰρετικές δοξασίες τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς ἀσπίλου συλλήψεως τῆς Παναγίας μας, ὅτι, τάχα, ἡ σύλληψη καί ἡ γέννηση τῆς Θεοτόκου ἀπό τους ἀγίους γονεῖς της Ἰσακίμ καί Ἄννα εἶναι ἄσπιλη, δηλ. χωρὶς τό προπατορικό ἁμάρτημα. Ὅμως αὐτή ἡ ἀντίληψη ξεχωρίζει τήν Παναγία ἀπό τούς γονεῖς της, τούς προγόνους της, κι ἀπό ὅλο τό γένος τῶν ἀνθρώπων κατὰ τρόπο αὐθαίρετο· καί... τό χειρότερο· διακυβεύεται ἐδῶ ὁ σκοπός τῆς ἐνσάρκωσης τοῦ Θεοῦ καί ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Χριστός ἤρθε στόν κόσμον, γιά νά σώσει τον πεσμένο καί τσακισμένο ἄνθρωπο· νά θεραπεύσει τήν αἰτία τῆς ἀρρώστειας μας, πού 'ναι ἡ ἁμαρτία: ἡ κληρονομηθεῖσα καί ἡ προσωπική.

Ἡ Παναγία εἶναι ἡ μόνη ἄσπιλη καὶ ἀμόλυντη ἀπὸ κάθε προσωπικό ἁμάρτημα, ὄχι ὁμως κι ἀπὸ τὴν ἁμαρτητικὴ κληρονομιά πού μᾶς μετέδωκαν οἱ πρωτόπλαστοι.

Ἡ ἐξαίρεση τῆς Θεοτόκου ἀπὸ τὴν κληρονομικότητα τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος ὑπονομεύει τὴν ἀλήθεια περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο. Ἄν ἡ Παναγία δὲν βρισκότανε κάτω ἀπὸ τίς συνέπειες τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, πῶς, λοιπόν, πέθανε, ἀφοῦ ὁ θάνατος ἐρχεται ὡς συνέπεια τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος; Γί' αὐτό καὶ τό νεώτερο “δόγμα” τοῦ Βατικανοῦ περὶ ἐνσωμάτου ἀναλήψεως στὸν οὐρανὸ ἀποσιωπᾷ ἐντελῶς τό ἂν πράγματι ἀπέθανε ἢ ὄχι ἡ Παναγία. Ἐδῶ ὑπάρχει μεγάλη ἀντιφάση· διότι ἐνῶ ἡ ἀρχαία πίστη καὶ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας εἶναι, ὅτι τό σῶμα τῆς Παναγίας ἀνελήφθη στοὺς οὐρανοὺς - ἀφοῦ ὁμως πέθανε καὶ τό σῶμα τῆς ἐνταφιάσθηκε στή γῆ - ἡ “Βούλλα” τοῦ πάπα ἀναγκάζεται νά ἀποσιωπήσει τό θέμα τοῦ θανάτου, διότι τὴν δεσμεύει τό προηγούμενο “δόγμα” περὶ τῆς ἀσπίλου συλλήψεως, ἐκτός κι ἂν θελήσουν καὶ ἐδῶ οἱ “σοφοί” καὶ οἱ “ἀλάθητοι” τοῦ Βατικανοῦ νά εἰποῦν, ὅτι καὶ τῆς Παναγίας ὁ θάνατος εἶναι “λυτρωτικός” καὶ ἡ Παναγία “λυτρώτρια” ἢ “συλλυτρώτρια”, ὅπως ἤδη λέγουν καὶ γράφουν καὶ κινοῦνται οἱ σύγχρονες τάσεις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς “Μαριολογίας” (Σχόλιο τοῦ π. Ἀθαν. Γιέβτιτς· πρβλ I.Καλογήρου, ΘΗΕ, λ. Μαρία). Αὐτό θά εἶναι «ἡ ἐσχάτη πλάνη, χείρων τῆς πρώτης...».

Δέν μειώνεται, ἀδελφοί, καθόλου δὲν μειώνεται, ἡ καθαρότητα τῆς Παρθένου, μέ τό νά φέρει καὶ αὐτὴ τό “φορτίον” τῆς παρακοῆς τῶν πρωτοπλάστων. Ἄν καὶ ἔφερε τίς συνέπειες ἐκείνης τῆς ἁμαρτίας, κατάφερε, μέ τὴν ἄσπιλη καὶ ἀμόλυντη διαγωγή τῆς, τὴν σταθερὴ θέληση καὶ τὴν ὑπακοή τῆς, νά ἐπισπάσει ἀπάνω τῆς τό βλέμμα τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά τὴν ἐπιλέξει, ὄχι ἀπλῶς ὡς τὴν καλύτερη (συγκριτικῶς), ἀλλ’ ὡς τὴν ἀπόλυτα καλύτερη, ἔτσι πού νά τοῦ ταιριάζει νά γίνῃ “κατοικία” του, Μητέρα του, καὶ νά γεννηθεῖ ἀπ’ αὐτὴν ὡς ἄνθρωπος στὸν κόσμο! Δέν εἶναι ἄβουλη ἡ Παρθένος, ὅπως ἡ γῆ, πού... χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Δημιουργό ὡς ὕλη, καὶ, ἀπλῶς, ἐγινε ὅ,τι ἐγινε, χωρὶς τὴν δική τῆς θέληση καὶ συνεργία. Ἡ μεγάλη βουλή τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν ὁποία ὁμιλεῖ ὁ Ἡσαΐας, περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως δηλ. τοῦ Λόγου, τὴν ἀνήγγειλε βεβαίως ὁ Θεός, τὴν “ἐπικύρωσε” ὁμως, μέ τὴν συγκατάθεσή τῆς, ἡ Παρθένος (Νικ. Καβάσιλας). Ἔτσι, ἡ σάρκωση τοῦ Λόγου ἦταν ἔργο ὄχι μόνο τοῦ Πατρὸς

πού «εὐδόκησε», καί τῆς Δυνάμεώς του, πού «ἐπεσκίασε», καί τοῦ Πνεύματος πού «ἐπεδήμησε», ἀλλά καί τῆς θελήσεως καί τῆς πίστεως τῆς Παρθένου... (δ. π.). Ἀφοῦ, λοιπόν, ἡ ἄμωμη κόρη τῆς Ναζαρέτ ρώτησε, ἄκουσε καί πληροφορήθηκε, πίστεψε καί ἀπάντησε στόν Ἀρχάγγελο μέ τό «γένειτό μοι κατά τό ρῆμά σου»· νά γίνει ὅπως τό λές... Μέ τήν ἀπάντηση αὐτή ἔντυσε ἀπό ἐκείνη τή στιγμή, «ἐξ ἄκρας συλλήψεως», τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ, ὄχι μόνο μέ σάρκα καί αἷμα, ἀλλά καί μέ νοῦ καί θέληση καί ἐνέργεια ἀνθρώπινη...

Ἄειπάρθενε, εὐλογημένη Θεοτόκε·

Δόξα καί τιμή καί προσκύνηση σ' Ἐκεῖνον, πού σέ ἐπισκίασε μέ τή Χάρη του, καί σέ ἔκαμε «ὑπέρ λόγον καί ἔννοιαν» Μητέρα του. Δόξα πρέπει καί σ' ἐσένα, πού ἀξιώθηκες τῆς ὑψίστης τιμῆς, νά γίνεις καί νά μένεις Μητέρα του «εἰς τό διηνεκές»... Κάνε, μέ τη χάρη σου, ν' ἀξιοθοῦμε κι ἐμεῖς νά γίνουμε «Θεοῦ κατοικητήρια».

ΑΜΗΝ.